

Dr. Hüseyin Bahadır ÇOLAK
Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

ADİ ORTAKLIK PAYININ DEVRİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ VE KONUNUN TAKDİMİ.....	1

Birinci Bölüm

Genel Hatları ile Adi Ortaklık

§ 1. Adi Ortaklığın Tanımı, Unsurları ve Tarihsel Gelişimi	5
A. Adi Ortaklığın Tanımı.....	5
B. Adi Ortaklık Sözleşmesinin Unsurları.....	8
1. Kişi	8
2. Katılma Payı - Sermaye	9
3. Sözleşme	9
4. Müşterek Amaç.....	12
5. Affectio Societatis	13
C. Adi Ortaklığın Tarihsel Gelişimi.....	13
§ 2. Çalışmada Esas Alınan Adi Ortaklık Tipi	15
A. Genel Açıklamalar	15
B. Tipik Adi Ortaklıkların Özellikleri.....	18
1. Dış Ortaklık Şeklinde Yapılanma.....	18
2. Hak Sahipliğinde Elbirliği Esasının Benimsenmiş Olması.....	22
3. Ortakların Kişisel Özelliklerinin Ön Planda Bulunması ve Ortaklık Yapısındaki Değişikliklerin Zor Olması.....	23

İkinci Bölüm

Adi Ortaklığın Hukuki Niteliği ve Pay Sahipliği

§3. Adi Ortaklığın Hukuki Niteliği	26
A. Eşya Hukuku Sorunu Olarak Elbirliği ve Adi Ortaklık	29
1. Hak Sahipliğinin Konusu Bağlamında Önerilen Çözümler ...	30
2. Hakkın Öznesi Bağlamında Önerilen Çözümler	33
B. Kişiler Hukuku Sorunu Olarak Elbirliği ve Adi Ortaklık	38
C. Türk Öğretisi ve Yargı Uygulamasında Mevcut Durum	48
1. Genel Olarak	48
2. Hak Sahipliği İlişkisi Bakımından Durum	51
3. Kişiler Hukuku Bakımından	55
D. Ara Değerlendirme	57
1. Hak Sahipliği İlişkinin Konusu Bağlamındaki Görüşlerin Yetersizliği	58
2. Hakkın Öznesi Bağlamındaki Çözümler	61
3. Türk Hukukunda Niteliği Tartışmalı Yapılar	63
4. Sonuç	74
§4. Elbirliği ile Hak Sahipliğinde Özel Malvarlığı Kavramı	77
A. Özel Malvarlığı Kavramı	78
B. Adi Ortaklık Malvarlığının Özel Malvarlığı Olmasının Özellikleri	82
1. Ortaklık Malvarlığının Yönetiminin Tüm Ortaklarda Olması ve Ortaklık Malvarlığı Değerleri Üzerinde Tek Başına Tasarrufun Mümkün Olmaması	83
2. Ortaklık Malvarlığındaki Değerler Üzerindeki Payın Ortaklık Payından Ayrı Olarak Devredilememesi	84
3. Ortakların Şahsi Alacaklılarının Ortaklık Malvarlığına Başvuramaması	87
4. Ortaklık Alacaklılarının Ortaklık Malvarlığına Başvurma İmkânı	91
5. Ortaklık Malvarlığının Garanti İşlevi?	97

6. Ortaklık Malvarlığında Ayni İkame?	99
§5. Adi Ortaklıkta Pay Sahipliği ve Ortaklık Payı	101
A. Adi Ortaklıkta Pay Kavramının Farklı Görünümleri	101
1. Katılım Payı, Sermaye Payı ve Malvarlığı Payı	101
2. Kazanç ve Zarara Katılım Payı (Kâr ve Zarar Payı)	105
3. Ayrılma Payı ve Tasfiye Payı	107
4. Malvarlığı Üzerindeki Pay	109
a. Münferit Malvarlığı Değerleri Üzerindeki Pay (Dar Anlamda Malvarlığı Üzerindeki Pay)	110
b. Ortaklık Malvarlığı Üzerindeki Pay (Geniş Anlamda Malvarlığı Üzerindeki Pay)	111
B. Pay Sahipliği ve Ortaklık Payı	114
1. Kavramsal Olarak Pay Sahipliği ve Ortaklık Payı	115
a. Pay Sahipliği ve Ortaklık Payını Eş Anlamli Olarak Değerlendiren Yaklaşım	115
b. Ortaklık Payını Pay Sahipliğinden Ayrı Bir Kavram Olarak Açıklayan Yaklaşım	123
2. Türk Hukukunda Durum	124
3. Ara Değerlendirme	126
a. Hukuki İlişki ve Hukuki Konum Arasındaki İlişki Bağlamında Pay Sahipliği	127
b. Pay Sahipliğinin Bir Hak Olarak Kabulü ve Ortaklık Payının Varlığı Sorunu	130
C. Pay Sahipliğinin Tekliği İlkesi	136
D. Pay Sahipliğinin Kazanılması ve Kaybedilmesi	142
E. Pay Sahipliğinden Doğan Hak ve Borçlar	144
1. Haklar	144
a. Üyelik Hakları	144
b. Malvarlığı Hakları	148
2. Borçlar	149
F. Ortaklık Payının Konu Olabileceği Tasarruf İşlemleri	150

Üçüncü Bölüm

Adi Ortaklık Payının Devri İşlemi

§6. Pay Devrinin Konusu ve Uygulanacak Hükümler	156
A. Sözleşmenin Devri.....	157
B. Miras Payının Devri.....	159
C. Ticaret Ortaklıklarında Payın Devri.....	162
D. Alacağın Devri	164
E. Ara Değerlendirme	167
§7. Ortaklık Payının Devri İşlemi	172
A. Devrin Hukuki Sebebi	173
B. Tasarruf İşlemi	174
1. Devir İşleminin Tarafları	174
2. Devir İşleminin İçeriği	176
3. Devir İşleminin Şekli.....	176
a. Genel Kural.....	176
b. Ortaklık Malvarlığında Devri Daha Sıkı Şekil Koşullarına Tabi Değerlerin Bulunması Halinde Devir İşleminin Şekli	177
i. Genel Olarak	177
ii. Tüm Payların Tek Bir Kişiye Devri Halinde Şekil Sorunu	181
iii. Ortaklık Malvarlığının Ana Unsurunun Taşınmazlar Olması ve Kanuna Karşı Hile.....	184
c. Devredenin İfa Edilmemiş Katılma Payı Borcunun Doğumu Şekle Tabi Bir Borç Olması	187
4. Tasarruf İşlemi Olarak Devrin Sebebe Bağlılığı Sorunu	187
C. Ortaklık Payının Devrinde Özel Bir Şart Olarak Ortakların Rızası	191
1. Rızanın Niteliği.....	192
2. Devre Rıza Verilme Usulü	196
a. Rızanın Verilme Zamanı	197

b. Rızanın Kapsamı.....	197
c. Rıza Şartında Oybirliği İlkesinden Sapılması.....	199
d. Rızanın Şekli.....	203
3. Rızanın Bulunmamasının Sonuçları.....	204
D. Devrin Ortaklara Bildirimi.....	206
E. Payın Devrinde Özel Durumlar	208
1. Payın Ortaklardan Birine Devri (Ortaklık İçi Devir)	209
2. Payın Kısmen Devri.....	210
3. İç Ortaklık Olarak Yapılanmış Ortaklıklarda Devir	212
4. Paylı Hak Sahipliği İlkesinin Benimsendiği Ortaklıklarda Devir	214

Dördüncü Bölüm

Adi Ortaklıkta Pay Devrinin Sonuçları

§8. Devrin Sonuçlarını Doğurduğu An.....	217
§9. Devrin Ortaklık Üzerindeki Etkisi	222
§10. Devrin Pay Sahipliğinden Doğan Hak ve Borçlar Üzerindeki Etkisi.....	223
A. Üyelik Hakları Bakımından	223
B. Malvarlığı Hakları Bakımından	225
1. Ortaklık Malvarlığı Değerleri Üzerindeki Hak Sahipliğinin Geçişİ.....	226
2. Diğer Malvarlığı Haklarının Geçişİ	228
C. Pay Sahipliğinden Doğan Borçlar Bakımından (İç İlişkideki Borçlar)	233
§11. Devrin Ortaklık Borçlarından Doğan Sorumluluğa Etkisi.....	239
A. Sorumluluğu Zamansal Olarak Devir Anına Göre Paylaştıran Görüş.....	240
B. Kollektif Ortaklığa İlişkin Kuralları Kıyasen Uygulayan Görüş	241
C. TBK 202 Hükmünü Kıyasen Uygulayan Görüş.....	243
D. Ara Değerlendirme	243

§ 12. Devrin Ortaklık İlişkisi Çerçevesinde Üçüncü Kişilerle Yapılan Sözleşmelerdeki Taraf Sifatına Etkisi	251
§ 13. Devrin Usul Hukuku Bakımından Sonuçları	253
SONUÇ	257
KAYNAKÇA.....	265